فهرس

ص	
٥	مبحث الإيمان
١١	الإيمان بالملائكة
١٢	الإقرار باللسان
١٧	النوم
٢٤	عدد النوم
٢٦	نقض الوضوء
٢١	الزكاة
٢٨	الصلاة
٤١	الصحت
٤٥	عدد الصلاة
٤٨	قراءة القرآن
٥٦	اتباع السنة
٦٢	زيادة الإيمان
٦٧	حفظ اللسان
٧٥	إمامة الأذل
٨١	الدعاء صبح ومسا
٨٤	شهدة الإقامة

(خلیلیهٔ حقی قدس سره)

(*) (بسم الله الرحمن الرحیم) (*)

اول نعت باری ایلیه لم — صکره مقصود نیسه سویلیه لم
کنهنه کرجه ایرشمز ادراك — نقدر اولسه ده خرد دراك
یالکز عقل دکل کشف دخی — صغمز اول دائرهٔ ذاته اخی
اودر اول ذوالجلال والاکرام — بندهٔ درکهیدر جمله کرام
چون دیدی فاعلم انه اول شاه — سنده دی لا اله الا الله
که محمد دن اولمسه تعلیم — مس ایدردی بزی عذاب الیم
جهلدر شول عذاب روحانی — که قبول ایتمز ایدروح آنی
مکر اوله اوروح روح خبیث — ایده جهل ایله کندینی تلویث
یوری اوی شرع رسوله ای یار — تا نصیب اوله منزل اخیار
نظم قرآن ایچنده در معنی — نظمله معنیٔ خوش کور یعنی
ایکبت ندنده یوری اوقی سبق — مصحفك آینه وش یوزینه بق
انده تنزیه وار دخی تشبیه — کرچه یوقدر جناب حقه شبیه

نعت

نعت کونی بیلیان آدم | ایده مز معرفته وضع قدم
دیدی لیس کمثله اوغنی | سمت تنزیهه چکدی یعنی سنی
ویردی حکمن وجوب ذاتنك | صکره هم رتبهٔ صفاتنك
که اودر جمله یی سمیع و بصیر | اشدوب کورمسنده یوق تقصیر
سائر اوصافی دخی فهم ایده کور | بو ایکی مسلکه بردن کیده کور
ذو الجناحین اولمدجه کشی | اوچه مز مطلبه و بمز ایشی
بو ایکی بردن اکلدکسه مراد | ایتمه هرکز بکا سؤال ایراد
کلیجك سمت غیبدن آواز | مرغ روح رسول ایدوب پرواز
آل واصحابی قودی مرشد راه | ایتدیلر دعوتی بلا اکراه
صوندیلر بزم صفاده جامی | چکدی کیف رحیقی انجامی
مشربك پاك ایسه کدورتدن | ایچه کور جامی ید قدرتدن
وار ایسه دلده ذره ایمانك | ایتمه انکار فیضك عمانك
ایله ارباب قبولی تصدیق | اوله سن خلق ایچنده تاصدیق
ایره تحقیقه عاقبت تقلید | آچلور باب الده در چو کلید
نسأل الله تعالی بالذات | ان یمن باعظم اللذات
فله الحمد والصلات علی | مصطفاه وآله الاعلی

بعد ذا بوسهام رازیانك مقرطس ونشانی و باب اللهك ادنای کدایان وافقر درویشانی الشیخ اسمعیل حقی الایدوسی ثم البرسوی ثم الشامی ثم الاسکداری خلصه الله من ان یقول هذا دهری وهذه داری بو وجهله نقشبند صحیفهٔ بیان ونکارندهٔ خریطهٔ تبیان اولور که بوندن اقدم اخ کبیرم خلیل چلبی علم حالده بر رسالهٔ جامعه املاسن القا ومطالعه سیله تزجیهٔ اوقات ایده جك براثر نافع تحریرین استدعا ایتدکده سر ارادت

هو جبین اختیار جیب مسامحه یه چکلمش زیرا مزرعهٔ آماله
اوآنه قدر نیجه مختصرات ومطولات تخمی اکلمش ایدی کیمی
احکام وشرایع وکیمی معارف وحکم وحقایقدنکه السنهٔ
مختلفه اوزره جاری وحکمی نظم ونثراهلنه سار یدرمع هذا
سن وسال دقاقهٔ الرقاب اولان مابین الستین والسبعینه داخل
وارکان وجود متزلزل واجزاء بناء هیکل وقوی متخلخل
اولدیغندن ماعدا مقاسات شدائد دهردن حالم یمان وورد
زبانم صبح ومسا امان یاالله امان اولوب اشارت الهیه موجبنجه
برداردن برداره هجرت وبرمقامدن برمقامه نهضتدن اوراق
نظایم پریشان وزمام امرم قبضهٔ جبرده کشان برکشان ایدی
بالاخره دمشق الشامده برموجب قضای مبرم مدت اقامتم
تمام وتلویحات ارواح قدسیه ایله جانب اسکداره شد حزام
ایتدیکمده مذکور برادرك حفق الله آماله وجعل الی
الخیر مثاله صورت طلبی آینهٔ خاطره عکس ایلدی کوردمکه
سن عمرم هفتادی کذر ایتمکه قریب اولدی وآفتاب روح
زواله میل ایدوب مغرب فنایه دخوله آز قالدی (لمحرره)

آه کیم صولسه کرك برك وجود
یرله دوشمه کرك هر موجود

کسلوب فیضی بو باغك آخر
قوریوب قالسه کرك چشمهٔ جود

بومعنایه بناء بطریق الاختصار وضع قلم اولندی وعباراتی
ترکی اسهل وایسر قلندی تاکه تکلفدن بری وتعملدن عری
اولوب مضمونی دائره فهمه داخل ونفعی عامه وخاصه یه

شامل اوله ومن الله الامداد منه المبدأ والمعاد (لمحرره)

چون دل تشنه بوله فیض الهیدن مدد
طاشر رکندن چودر یافطره اولمز اکاسد

فیض اقدسدر قلمدن دائما جاری اولان
صورت سر ازلدر عکس مرآت ابد

سنکه دریا ایچره برماهیسن ای دل غرق آب
یاندندر قلزم ذاتکده اشبو جزر ومد

فیض عشق وشوقله باغ درونه ویرنما
تااوله هرکلبن حالتک نمادن سرو قد

آدم معنی درر حقی بوکون ایله سجود
قلمز زاهد عاشقه شیطان وش هرکز حسد

بیان ایمان وحقائقه وفروعه

ایمان * ایمان اصلنده صفت قلبیه اولان تصدیقدرکه لسان ترکیده اینانمق ایله تعبیر اولنور پس اول براغاجك چکردکی ویابدنی کبیدرکه اصلدراکا اسلام دیمك فروعی اعتبار ایله درکه اعمال صالحه در چونکه اصل بلافروع وفروع دخی بلا اصل اولمز زیرا امورنسبیه دندر ایمان دخی بلا اسلام واسلام دخی بلاایمان وجود بولمز اکرچه مذاهب اهل سنت بودرکه ایمان مجرد جهنمده خلوده مانع وعذاب ابدی یی دافعدر مع هذا ایمان دیمك مؤمن برشریعته تابع اولمغله در بلکه اصول شرایعه مخالفت بولنمیجق طاغ باشلرنده واطراف عالمده وزمان فترتده اولانلر ایله وحدانیت حق معرفتلرندن فائده لنورلر رحماندن بالاخره شفاعت بولورلر والحکم لله العلی الکبیر (لمحرره)

باقه ارباب عقول افکارنه آرامنه

کیمسه کیرمز قول ایله والله حق اراسنه
حق تعالی کر عذاب ایده و یا عفو ایلیه
هیچ ممکنمی قارشمق برقارش اوراسنه
کفرله کیدن جهنمده مخلد در ابد
کیمسه خط چکمز ازلده امرنك طغراسنه
بونده شاه اولور کدای معرفت دارانله
انده ذره التفات اولمز جهان داراسنه
سنده یتمش بیك حجابی حقیا کچدك ایسه
ماسوانك باقه غیری آغیله قاراسنه

وایمانده الفاظ مختلفه واردر مشهور اولان آمنت بالله کبی الی آخره که اکا ایمان تفصیلی دیرلر و بعضیلر ترکی لسانی اوزره دیدیلرکه دیلم ایله اقرار وقلبم ایله اعتراف ایلدمکه الله تعالی واردر بردر واجب الوجود در جمیع صفات کمالیه ایله موصوفدر ذاتنده وافعالنده وصفاتنده شریك ونظیری یوقدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم جانب حقدن هرنه کتوردیسه اذعان وقبول ایتدم و بونی قلبی ایله تصدیق ایتدیکی کبی صباحده واخشامده لسانی ایله دخی تکرار ایلیه و بعضیلرك قولی اوزرینه دیمك کرکدرکه آمنت بالله علی مراد الله وآمنت برسول الله علی مراد رسول الله و بوترکیب غیریلردن اقوی کورینور زیرا الله تعالی عقل ایله وخیالله بلنمز ورسول الله دخی بویله دربلکه کامل بشری بلمك حق بلمکدن اصعبدر زیرا حقده تنزیه وخلقده تشبیه غالبدر پس لباس بشریت بورینن کیمسه نك حقیقتی نیجه معلوم اولور بناء علی هذا انلره وانلرك

امر ایتدکلری نسنه‌لرك کنهنی وتفاصیلنی احاطه ممکن دکلدر
همان ایوسی انلرك مرادلرینه حواله ایتمکدر نتکیم احادیث
شریفه‌یی تصدیق ایدن کیمسه تعیین وتخصیص ایتمیوب
رسول اللهدن نقدر احادیث صادر اولدیسه جمله سنه ایمان
کتوردم وقبول ایتدم دیملیدر زیرا اکر تعیین اوزرینه قبول
ایتسه متواتر ومشهور اولمدیغی صورتده بلکه موضوع اولوب
اصلی صحیح اولمیان نسنه‌یی قبول ایتمش اوله واکر رد ایتسه
صحیحی رد ایتمش اوله بو صورتده آثم اولور نتکیم متواتری انکار
ایدن اهل ضلال اولور و بونك نظری انبیا وسائر افراد امتك
ایمان اوزرینه موتیله حکمدر یعنی انبیانك ایمانله انتقالری
مقطوعدر غیرك دکل شوقدر وار درکه بعض اکامل ناس
حسن خاتمه ایله مبشر اولور وحقلرنده سعادت ازلیه یازلدیغی
الهام ایله ثبوت بولور وایمان فی الحقیقه بردر وزیاده ونقصان
قبول ایتمز بردر دیدیکمز بودرکه ایمانك تعددی متعلقاتی
حسبیله درکه مبدأ ومعاد و بونلرك مشتمل اولدیغی تفاصیلدر
والا اصلنده ایمان یالکز الله تعالی یه درکه جمله مؤمن به اولنلره
ایمان انك تحتنده داخلدر زیرا بزم ایمانمز مراد حق اوزرینه
اولیجق حقك ایسه مرادی جمیع متعلقاته اجمالا وتفصیلا
ایماندر پس ایمان یالکز بعض متعلقاته تعلق ایتسه فی نفس
الامر ایمان اولماز مثلا یهود ونصاری الله تعالی بردر دیدیلر
ولکن بو اقرارلری مرد وداولدی شول جهتدنکه الله تعالی یه
ایمان کتورمك کلامنه دخی ایمانی مستلزمدر جمیع کتب منزله
ایسه کلامیدر جمیع انبیا وکتب وملائکه وقیامت وقضا وقدر

وامثالنه ایمانله امر ایدر یو یوز دن یهود ونصاری وامثالنك
ایمانلری مقبول اولمدی زیرا کلام حق انکار ایتدیلر و بو انکارك
ضمننده الله تعالی بی وجمیع انبیایی وکتابلری وملائکه یی
وامثالنی انکار ایتمش اولدیلر پس اکر الله تعالی یه کما ینبغی
ایمان اولسه اورتادن مطلقا کفر مرتفع اولور ودرست اولمیجق
بعضه کفر کلنه کفری مقتضی اولوب بالکلیه ایمان قالماز
وخلقك بو معنایی ادراکدن عقللری قاصر اولمغله انبیایه
وسائرلره علی التفصیل ایمان کتورمك تصریح اولندی
و بونده سر وحدته اشارت وار در که اهلنه معلومدر مثلا
بر کیمسه پادشاهه مبایعه ایتسه جمیع امرانسه مبایعه ایتمیدر
شویله که اکر برینی قبول ایتمسه سلطان دخی قبول ایتمش
اولور یا امرا اراسنده فی الجمله ظلم وار ایکن قبول ایتمك لازم
کلیجك انبیا وخلفائك که شانلری بالکلیه عدلدر نیجه رد
اولنور و بعض انبیایه ایمان کتوروب ختم الانبیایی انکار ایتمك
فرعی اقرار واصلی انکاردر که بی فائده در زیرا رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم عقل اول اولدیغی جهتدن ابتداء
مخلوقدر یعنی مرتبهٔ علمدن عین خارجیده تجلیٔ نوری وفیض
مقدس ایله ابتدا ظهور ایدن مخلوق نور محمدیدر که کتاب اختراع
وابداعك دیباجه سیدر سائر ارواح انلرك روح طیبه لرندن
مستفاددر نتکیم حدیثده کلور (انا من الله والمؤمنون من فیض
نوری) عین خارجیده مؤخر کلدکاری ختم وتکمیل بابندندر
ظاهر بین اولنلر ایسه ظاهرا تأخره باقوب مقدم کلنلری
تقدملری جهتیله اندن افضل ظن ایتدیلر وشریعت موسایی

وعیسایی

وعیسایی مؤید قیاس ایلدیلر یهود ونصاری کبی بلادیلرکه
تقدمده اعتبار روحانیته درکه جامعدر تنکیم سلطان اعظم
جمله دن مقدم ایکن لایده جمله دن مؤخر کلور زیرا اول کلن
الایلر انك الاینك صور جزئیسه صیدر ویوم حشرده دخی
بوسر عظیم صورت بولسه کرکدر تنکیم فرآن کریمده کلور
(هل ینظرون الا ان یأتیهم الله فی ظلل من الغمام) یعنی سموات
سبعك ملائکه سی الای والای یریوزینه نزول ایتدکدنصکره
احتشام جلیل ایله رب جلیلك امری صورتی دخی نزول ایتسه
کرکدر اشته بومعنی سلطان سریدرکه سلطان روحدر
وحق تعالی دخی (ونفخت فیه من روحی) بیوروب فیضدن
روحله تعبیر ایلدی وجبریله دخی حامل علم اولدیغی جهتدن
روح دیدی ارواح کلیه ایسه تسویهٔ اجسامدن چوق مدت
مقدمدر پس بوندن (ما الفضل الا للمتقدم) سری ظاهر
اولدی وبوقاریده ایمان زیاده ونقصان قبول ایتمز دیدیکمز
بودرکه کرچه اسان شریعتده ایمان مثقالی وایمان دیناری
واردرکه ذره قدر ایمانی اولان جهنمده ابدی قالماز والتون قدر
ایمان وتصدیقی اولان اصلا ناره کیرمز ولکن فی الحقیقه ایمان
ذره قدر والتون قدر اولماز زیرا متجزی دکلدر جوهر فرددر
پس ذره قدر اولدیغی اکا دال اولا عملك قلتنه کوره در
بوصورتده اکا ایمان ناقص دیرلر زیرا شعبه لری نقصان
اوزرینه در مثلا برمؤمن اوقاتدن بروقتده ذکر ایتسه که امر
بابندندر ویا خود محظوراتدن برمحظورده زجر ایتسه که نهی
قبیلندندر انك دینده یقینی آزدر یعنی ذکر اولان عمل مرئیسی

کرچه دینده انك یقینه دلالت ایدر والا ذکر ایتمز و یازجر
ایلمزدی ولکن دلالت ناقصه درکه بطریق الجزئیه در زیرا
برکره ذکر ایتمك و یا برکره زجر ایلمك ایله ایمان کامل اولماز
واکر ذکر کثیر ایله ذاکر وعمل یوزندن شعب ایمانی وافر اولایدی
وهر دراو محظوردن هم کندی اجتناب ایدیدی وهم غیری بی
هر وجهله نهی ایتمکدن خالی اولمیوب نهی عن المنکرله قیام
بولیدی بو معنانك ایمانه دلالتی دلالت کامله اولور دیکه بطریق
الکنایه در انکیچون اهل الله حرف دال ایله اشارت اولنور لر زیرا
سائرلردن حقه دلالتلری اقوی در پس صورت اولی به ایمان ناقص
مثقالی وصورت ثانیه یه ایمان کامل دیناری دیدیلر اهل اللهك
ایمانی کبی نتکیم ابو یزید بسطامی قدس سره حضرتلرینی
کورنلر ایمان اولنجه بونك ایمانی کبی اولسه دیرلردی زیرا
لطف وقهرده حالی برابر ایدی وقلبنه اصلا اضطراب کلمیوب
عبود یتده قصور ایتمزدی نتکیم نسیمی کلماتنده (بیت)

زاهدك بر پارمغن کسسك دونر حقدن فرار
کور بو کرچك عاشقی سرو پاصو یارلر اکلمز

محکیدر که علمای حلب نسیمی بی ملحد و زندیقدر دیو
قتلنه فتوی ویروب دریسین بوزد کلرنده دریسنی اوموزنه
الوب شهردن طشره کتدی وبزپوستی قورنارد ق
انلر نیلرلرسه ایلسونلر دیدی (لمحرره)

اولدی چون انکار اهلی شبهه سز فاسد طمر
خنجر اغیاردن یار اوستنه قانلر طمر
نفسنك قانی غضبدن قینایوب یاره قیان

آخرتده رحمت مولادن آیانه اومار
بعد ذا ایمان کاملی دینارله تمثیل واکا تشبیه اولدیغنك سری
بودرکه دینار سکه‌لی وکامل العیار اولان التونه دیرلر التون ایسه
اجساد سبعه نك اعلاسیدر اجساد سبعه‌دن مراد اسربدرکه
قورشوندر وحدیددرکه تمیردر ونحاسدرکه باقردر
ورصاصدرکه قلایدر وخارصینیدرکه توجیدر وفضه درکه
کومشدر وذهبدرکه التوندر والتون جمله‌دن قیمت وخاصیت
یوزندن اعلادر زیرا اوتوز التی بیك سنه‌ده حاصل اولور
نتکیم کومش انك نصفی اولان اون سکز بیك ییلده وجود
بولور انکیچون بونلر سائرلردن عزیزدر فغفوری وعود قماری
کبیکه قرق ییلده درجهٔ کماله ایریشور انسان کبیکه انك دخی
کمالی تدریجیدر انکیچون کاملی زیاده عزیزدر طپراق چنماق
ایسه برکونده حاصل اولمغله براجه‌یه در قبل الوقت ادعاء کمال
ایده‌نك حالی بوندن قیاس اولنه‌که محض غروردر وبعد
الوقت دخی کمال انسانی وکمال الهی مستعد اولانه مخصوصدر
نتکیم هرطپراق فغفوری اولماز کرکسه بیك ییل تربیه بولسون
وهرقان مسك اولماز وهرطاش لعل صورتن بولماز وهر
یمورطه‌دن طاوس چیقمز وهرذ کندن کل بتمز چونکه کاملك
قلبی صفا وخلوصده زرخالصه بکزر لاجرم التون اعدادندن
اولور والتون سکه‌لی اولدیغی کبی قلب کامل دخی اعتقادات
حسنه ونیات فاضله وعلوم جلیله وتجلیات الهیه نقشلریله
نقش اولنمش وقالبی اعمال صالحه شعبه‌لریله پرزینت قلنمشدر
انکیچون کامله سلطان معنی دیرلر زیرا کمال خلوصندن سکه‌سی

جاری ونهایت تأثیرندن امر وامضاسی مملکت وجودك هر برینه
صاریدر ایمدی سعی ایله که ایمانك دینار قدر اوله ودیدیلرکه
اصل سعادت ایماندر انکیچون ایمانسز هرکیم اولورسه اولسون
شقیدر فاما درجات عالیه کمال اعمال وقوت معرفته موقوفدر
یعنی عمل صالح نقدر زیاده اولسه جنتده اوقدر درجات حاصل
اولور وعلم بالله نقدر دریا کبی وسعت بولسه عالم اکا کوره
مکاشفات ومشاهداتدن بهره بولور پس هرکیم علم وعملدن
قلیل ایله اکتفا ایدرسه بی همتدر وهمنسز مرد دکل زندر
وزن مملکت وجوده پادشاه اولماز وبونده بولمدیغی کبی
یارن دخی بولماز انکیچون کافر آخرتده مخلد فی النار درز یرا
دنیاده ایمانی یوقدر ونعیمدن بی نصیبدر اکل وشرب ولباس
ونکاح کبی زیرا دنیاده مأمور اولدیغی اعمالدن عریاندر
وبوندن فهم اولندیکه جسمك حکمی باشقه وقلب وروحك
حالی دخی باشقه در یعنی هربری ایچون کار مخصوص واردر
بناء علی هذا مجموعنی جمع ایدن کامل وغیریسی ناقص بلکه
لاشی درز یرا داخل جنت اولدیغی صورتده دخی پایه سی
پستدر بوراندرکه جنتده یوم جمعه ده مشاهده دیدار ایچون
مقام کثیبه دعوت واقع اولدقده هرکس دنیاده سعینه کوره
حرکت ایدر یعنی اکر دنیاده طاعته مسارعت ایتدیسه
اوراده دخی رؤیته مسارعت ایدر ونوردن وياجوهردن
کرسی ومنبر اوزرنده اوتورر والا حالنه کوره بر بولور
ومشاهده سنی معرفتی قدر اولور بو خود معلومدرکه
جمیع کمالات ایمان وعمل ومعرفت اوزرینه مبنیدر

بوجهتدن دیمشلرکه برکیمسه نك سلوکی عمل صالح
وتقوی اوزرینه اولمسه شیطانیدر وفی المثل (اغزیله
قوش طوتسه دخی ایشی هوادر ونفسانیدر (لمحرره)

عاشق ایسك حضرت حقك اکر دیدارنه
آج کوزك سعی ایله هرکز قومه ایشك یارنه
وارایکن پای ارادت طورمه منزل آله کور
طاقتك وار چونکه بو یولده امانت یارنه
حقدررایکی جهانده عاشقه مطلوب اولان
یاره یار اول یاقه اشبو عالمك اغیارنه
آلمدی بوی خدا بو باغده دکه مشام
آچلور غنچه سحرده بلبلك بیدارنه
حقیا باب ادبده قوللق ایت شام وسحر
تاکه دوش اوله کوزك بو عالمك خنکارنه

بیان اختلاف اقرار اللسان

بعدذا ایمانده اقرار باللسان حقنده اختلاف ایلمدیلرکه جمهور
متکلمین وفقها ومحدثین حقیقت ایماندن رکنندردیدیلر
شویله که اکر حال اختیارده کلمهٔ ایمانی لسانه کتوروب شهادت
ایتمسه مؤمن اولماز وجمهور محققین دیدیلرکه اقراردنباده
اجرای احکامه شرط لازمدر یعنی ایمانك حقیقتنده داخل
دکلدر بلکه خارجدر پس اقرار لسانی اولمسه بینه وبین الله
مؤمن اولور اکر قلبی تصدیقده راسخ ایسه اکرچه علامت
ایمان اولمامغله حیاتنده اکا اقتدا اولنماز ومماتنده نمازی قلنمز
ومقابر مسلمینه قونلمز وعشر وزکوة وامثالی آلنمز رئیس اهل
سنت اولان ابومنصور ماتریدی بومذهبی اختیار ایتمشدر

و بو مذهب ارباب حقایق مذهبنه موافقدر وآنی تأیید ایدر
حدیث صحیح واردر نتکیم مسلمده کلور (من مات وهو یعلم انه
لااله الاالله دخل الجنة) وتنزیلده کلور (فاعلم انه لااله الاالله)
یعنی من مات وهو یشهد دیمدی والاهر اظهار شهادت ایدن
اعتقادی اولمزسه دخی مؤمن اولمق لازم کلور بو ایسه فرق
ضاله دن مرجئه طائفه سنك مذهبیدر که غلاتی و مفرطلری
اکا ذاهب اولمشلردر پس قلبده علم ومعرفت واعتقاد لازم
کلدی بو خسه مجرد شهادت لسان کفایت ایتمدی شو قدر
واردرکه اقرار باللسان ایتمیان آثم اولور زیرا لسان قلبك
ترجمانیدر و هر نسنه ظاهر و باطن واجمال وتفصیل اوزره
دورایدر نتکیم برکیمسه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك
اسم شریفلری محمد وخاتم الانبیا اولوب شریعتی باقیه اولدیغنی
بیلسه ایمانی صحیح اولور وعین شهادتده پدرینك اسمی ندر
دینلمز وشهادتی مقبوله اولور ولکن پدرینك اسمی عبد الله
وجدینك اسمی عبد المطلب اولدیغن بلمسه آثم اولور کرچه
حکام زمان مواد معظمه ده پدری وجدی اسملرندن دخی
احتیاطا سؤال ایدرلر ولکن غرابت بونده درکه ایمان واسلامك
بینلرنده فرق ندر دیو بو لفظله سؤال ایلمزلر همان ایمان
ندر واسلام ندر دیو صورمق کرکدر زیرا عوام ناس عرفی
فرق ایتمزلر و بلکه خواص بیله نیجه امور شرعیه دن ذهول
ایدرلر کرچه هر مؤمن اوزرینه واجبدرکه علم حال اهلی اوله
وامور ضروریهٔ شرعیه یی بیله خصوصا اصوله متعلق اولان
امورده جهل عذر اولماز ومقلدك ایمانی صحیحدر دیدکلری

فروعه کوره در پس اصول شرایعده ونفس توحیده نظر
واستدلال لازمدر که ادنی الامر اثردن مؤثره انتقال ایتمکدر که
اکا برهان لمی دیرلر مثلا بر منتهی اغاجی ویا برسیل عظیمی
کوروب سبحان الله دیسه تقلیددن قورتلور زیرا سبحان الله
کلمه سنده حق تعالی بی وقدرتنی اثبات وذاتندن عجزی نفی
ایتمك واردر پس استدلال عرفی ومیزانی اولمق لازم کلمدی
زیرا او مقوله استدلالدن امیلر عاجزلردر زنجیلرلر وقوللر
وجاریه لر وسائر عورتلر وامثالی کبی وهر مکلفه صلاة فرض
اولدیغی کبی قراءت دخی فرضدر وقراءت اولنان قرآندر
بناء علی هذا هر مصلی قرآنی غلط اوقوسه نماز قیلمش اولماز
وبرقاری دخی انی یکلمش اوقوسه ثواب قراءت بولماز بوجهتدن
دیدیلر هر کسه لازمدر که لسانی اصلاح ایلیه وغلطی
غالب اولان خواجه دن او قومیه تتکیم بو عصرده عورت
خواجه لرنده چوق واقع اولور وایمان براغاجه بکزر که انك
شعبه لری چوقدر وایمان اول شعبه لرسز ایمان کامل اولماز
تتکیم اغاج دال و بوداقسز اولماز بلکه میت کبی اولور که
یارم انساندر زیرا بی روحدر وحی اولوب جاهل اولان دخی
میت کبیدر که اصطلاح صوفیه ده اکا نصف صورت دیرلر
یعنی انساندن صورت الهیه اوزرینه اولان اودر که کمالات
الهیه ایله متحقق اوله وانك که قلبی قتیدر وانده فیض علم
وشهود بوقدر انسان حیوانی درکه حیوانات ایله حشر
اولور بوخصه انسان حقیقی دکل که حیوة طیبه اهلی ایله حشر
اوله تفکر ایله که دنیاده امت داود وعیسادن علیهما السلام

بعضیلری ممسوخ اولدیلر یعنی مایمون وخنزیر صورتنه کیردیلر
آخرت خود عالم صفاندر که هر کس اوراده صفت غالبه سی
اوزرینه محشور اولورلر پس اوراده مایمون وخنزیر اولانه بوراده
انسان دیمکدن نه اولور وهرط ئفه یه آخرتده اعتقادلرینه
کوره دراودراو صورتلرظهور یتسه کرکدر سعی ایله که
اعتقادك بتون وایمانك کامل اوله که حق تعالی سکا اکمل وجوه
اوزرینه تجلی ایلیه نتکیم انبیایه وکمل اولیایه اول وجهله
تجلی ایدر وبو مقام زیاده صعب بردر زیرا خلقك اکثری
سمتدن منحرفدر زیرا کمالك طالبدکللردر واهلنه مقارنت ایتمزلر
چونکه غیرت اولمیه لاجرم بدن دخی سست اولوب عملدن
قالور واول غیرت حق فهم ایتمکدن وآثاری مشاهده صحیحه
قلمقدن کلور وانك که حرام وشبهه دن حجابی طاغلرقدر اولمش
وکثافتی جریت رتبه سنی بو لمشدرا کانه اغلق وحقه باقق
قیوسی بلکه انك کاری کولمك واوینامق واعمی اولمغه سبب
اولان اعمال واحواله دائم تعرض ایلمکدر قال الله تعالی (ومن کان
فی هذه اعمی فهو فی الاخرة اعمی) یعنی معرفة اللهدن
ومشاهده دن دنیاده خالی اولنلر ومحجوب بولنانلر آخرتده دخی
اویله درزیرا بو موطنده باطن اولان کمال انسانی البته موطن
عقباده ظاهر اولماز شول جهتدنکه انسان اول کمالی موطننده
تحصیل ایتمکده تقصیر ایتمشدر وبو مقوله لره اهل قفادیرلر که
حضورنده یوزلری یوقدر سؤال اولنورسه که طالبلرك
مطلوبی اياقلرینه کلور دیرلر پس بو دنیاده طلبکار اولوب
نائل مرام اولمیانك آخرتده مطلوبی نه وجهله اياغنه کلور

جواب بودر که سوز طریقنده بولنمیه نه کوره دریو خسه طریق اجتهاددہ بولنوب قبل الوصول وفات ایده نه بالاخره مواطندن برموطنده وصول مقرردر نتکیم برکیمسه طریق جدده وفات ایتسه حج ایتمدیسه دخی خانه سندن حج نیتی ایله خروج ایدوب خروجی حسبیله اوزرینه حج ثوابی بازیلور بلکه جماجله حشر اولور فاما خانه سنده اوتوروب برایاق طشره چیقماسه مجرد نیتی ایله حاجی اولماز (لمحرره)

نه طور رسن ادم آت — اشته زمانك کلدی
وارلغی بوقلیغه صات — وقت خزانك کلدی
اوقوکی آت ایلری — منزلدن قالمه کری
بو کلدی قدك چنبری — اله کمانك کلدی
اویخودن اویانمزسن — عشق اودینه یانمزسن
دنیادن اوصانمزسن — عمره زیانك کلدی
مرشده اویوب یوریسك — اولمزدن اول ارایسك
ایشت بوسوزی ارایسك — حقدن بیانك کلدی
حق به طوت قولاغك — فرق ایله صول وصاغك
قبردر آخر طوراغك — چوقدن فرمانك کلدی

بعد ذا ایمانك شعبه لرندن بری توبه درکه معصیتدن حقه رجوعدر نتکیم انابت طاعتدن حقه رجوعدر زیرا هر طاعت اهلی اهل حق اولماز انکیچون اهل آخرته دنیا حرام اولدیغی کبی اهل اللهه دنیا وآخرتك مجموعی حرامدر یعنی طالب حق اولنلر دارینه تعلقدن ممنوعلردر زیرا دارین مخلوقدر ومخلوق کندی کبی مخلوقه تعلق ایتمکدن برنسنه

حاصل اولماز بلکه خالقه تعلق ایتملودرکه امرینه امتثال
ونهیندن اجتناب ومحبتنه ارتباطله در وبوندن فهم اولندیکه
محب حق اولان امرینه دخی محب اولور والا اشق طائفه سنه
الحاق اولور وامرینه اطاعت ایتمکدن جنته تعلق لازم کلمز
بلکه نعیم جنت عبادت بدنیه مقابله سنده دربوندن ایسه
قلب الله تعالیدن منفصل اولمق لازم کلمز وبو مقامدندرکه
انبیا علیهم السلام (ان اجری الا علی الله) دیدیلر مع هذا
انلر اجیر دکللردر بلکه ماسوادن حر وحقه عبد اولمشلردر
عبد ایسه افندیسنه اجرت ایله خدمت ایلمز بو سببدن
علماء دین دیدیلرکه کشی ایمان وطاعتك فی نفس الامر
مستحسن اولدیغن بیلوب مؤمن ومطیع اولمق کرکدر والا
جنت رجاسندن وجهنم خوفندن مؤمن ومطیع اولان کیمسه نك
ایمان واطاعتنه اعتبار یوقدر زیرا غرض نفسانی بی مبنی
اولور حق تعالی ایسه جنت وجهنمی خلق ایتمسه دخی
معبود بالحق اولدیغی جهتدن عبادته مستحقدر بو یوزدن
غرضله عبادت ایدن ظالم اولمش اولور وبو مقام مزالق
اقدامدندرکه چوق ایاقلره بورا ده زلل واقع اولور (سؤال
اولنورسه که قرآن وحدیثده جنته مسارعت ایدیکز دیو
نصوص وار در پس جنتی طلب ایتمك مکابره ربو بیتدر
(جواب بودرکه جنتك مطلوبه اولدیغی اعمالله مسارعته
دائردر یعنی چونکه انسان بدن وروحدن مرکبدرکه بدن عمل
وروح معرفت ایچوندر انکیچون هر مقامك حکمنی ویرمك
کرکدر وعملك ثوابی جنت ومعرفتك مآلی مشاهده در نظر

ایله که انبیا واولیا دنیاده اکل وشرب ونکاح اهلیدر مع هذا
مقصود بالذات اولان حقدر وذکر اولنان امور حقه وسیله در
زیرا اکل وشرب غدایه دائر اولمغله قیوم اسمنه دائر در ونکاح
تناسلی مستلزم اولمغله سر سلسلهٔ کائناته ناظردر وبوندن
غیری دخی نکته سی وار در وجنت دنیاده قلبدر که قلب
کاملدر پس قلب اولمسه مکاشفات نه ایله اولور تکیم جنت
اولمسه مشاهدات نوجهله حصوله کلور بوجهتدن اکوانده
بوفسنه بوقدر که وسیلهٔ حق اولیه مثلا علما علمایه بولدیغی
معنایی اکنجی اکنی ایله بولور ولکن طریق معرفت نه ایدیکن
بلیان های مدد عمر یمز صبان قوپنده ضایع اولدی دیر اکر
ضایع اولسه ابوالبشر آدم علیه السلامك دخی امکی ضایع
اولوردیکه اکن اکشدر چونکه سنده آدم اولادندنسن
پدرك بولدیغی معنایی سنده بوله کور تکیم رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم غزایه مشغول اولوب (بعثت بالسیف)
بیوردیلر مع هذا انده اتلاف نفوس وار در ولکن بو معنی
فی الحقیقه ممدوحدر زیرا سیفله محاربه کفاری دفع ایدر واهل
واولاد واموالك نجات وخلاصنه سبب اولور واهل ایمانك
قلوبی اضطرابدن قورتلوب صفاء خاطر ایله عبادته اشتغال
کوسترر لر ونفسلریله مجاهده ایدرلر که جهاد اکبردر زیرا
لاجل المصلحه اهلاك نفوس جائز اولیجق مع هذا انسان
بناء حقدر قتل قوای نفسانیه دخی جائز بلکه واجب اولور
زیرا اعدای مملکت وجوددن اخراج ایتملیدر تاکه نظام انفس
وافاق بولنه واعدایه ضد مثل دیرلر زیرا انسانك جمله سی

برجنسدن ونفس واحده دن مخلوق ایکن عناصر وطبایعدن
حاصل اولان اخلاق رذیله واوصاف دنیه حسبیله بری برلرینه
ضد اولورلر بورادندر که اصلاح ذات البین ایتمك لازمدر
فاما مرض جذام مقوله سی اولمغله قطعدن غیری علاج
اولمدیغی کبی اهل کفر واهل فساد وغالبی قتلدن غیری چاره
یوقدر نتکیم سلطان سلیم اولك برادری سلطان قورقود
قورقدیغنه اوغرایوب قتل اولندقده سلطان سلیم دخی
برادرم ایله مملکتی اولشدك یرك التنی اکا واوسنی بن الدم دیدی
نتکیم حدیثده کلور (اذا بویع لخلیفتان فاقتلوا الاخر) یعنی
مقدما خلیفه پادشاه نصب اولنمش اولسه صکره نزاع
سلطنت ایده نی قتل ایتمك مشروعدر زیرا باعث اختلال
عالمدر بزینه صدده کله لم لسان ناسده مشهوردر که فلان
کیمسه فلان شیخ النده توبه قیلدی وانابت ایلدی دیرلر
بولفظك بحسب الغالب معناسی یوقدر بلکه اطلاق مجرددر
زیرا توبه معصیتدن رجوعدر تائب اولدی دیدکلری
شخصده ایسه رجوع مذکور یوقدر بلکه اولکی حالی
اوزرینه مصردر پس توبه اولمیجق انابت معناسی هیچ اولمز
شول معنادنکه انابت توبه یه موقوفدر و برکشی اول اهل آخرت
اولمدقچه اهل اللهدن اولماز وبرسالك مرید اولمدقچه شیخ
اولمز وشیخ اودرکه جمیع اطوارده حل مشکل ایتمکه قادر
اوله شمدی احکام شریعت بلمیانلر واحوال رذیلهٔ نفسانیه دن
خبردار اولمیانلر دعوایه دوشدیلر وکفر وایمانی خیالات
غالبه لریله بری برینه قارشدردیلر و بعض علما دیدیلر که